

บทคัดย่อ

การดูแลสุขภาพที่บ้าน เป็นบริการสุขภาพที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะในระบบสุขภาพใหม่ ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาค่าใช้จ่ายในการบริการสุขภาพที่บ้าน

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนต่อหน่วย และต้นทุนดำเนินการงานบริการดูแลสุขภาพที่บ้าน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และศึกษาสัดส่วนการใช้ต้นทุนค่าแรง ค่าวัสดุ และค่าลงทุนในการให้บริการดูแลสุขภาพที่บ้าน ในทัศนะของผู้ให้บริการ รวบรวมข้อมูลย้อนหลังเป็นเวลา 4 ปี ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2537 - 30 กันยายน 2541 โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อรวบรวมข้อมูลต้นทุนรวมทางตรง ได้แก่ต้นทุนค่าแรง ค่าวัสดุ และค่าลงทุน และต้นทุนทางอ้อม คือค่าตอบแทนทีมสุขภาพที่ร่วมออกให้บริการ คำนวณต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการดูแลสุขภาพที่บ้าน โดยสรุปต้นทุนรวมทั้งหมดแล้วหารด้วยจำนวนครั้งที่ให้บริการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับบริการ 265 ราย ได้รับบริการจำนวน 713 ครั้ง ใช้ต้นทุนทั้งหมดรวมทั้งหมด 464,585.27 บาท เป็นต้นทุนค่าแรง และต้นทุนค่าลงทุนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 40.23 และร้อยละ 39.87 ตามลำดับ และต้นทุนค่าวัสดุ ร้อยละ 19.90 โดยมีสัดส่วนต้นทุนค่าแรง : ต้นทุนค่าลงทุน : ต้นทุนค่าวัสดุ เท่ากับ 4.02 : 3.99 : 1.99 เมื่อคิดต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการดูแลสุขภาพที่บ้าน เท่ากับ 651.59 บาทต่อครั้ง หากคิดเฉพาะต้นทุนดำเนินการ โดยคิดค่าแรงของทีมบริการดูแลสุขภาพที่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยแพทย์ พยาบาล เภสัชกร นักกายภาพบำบัด นักจิตวิทยา และค่าวัสดุ พบว่า ต้นทุนดำเนินการเท่ากับ 391.78 บาทต่อครั้ง และถ้าคิดเฉพาะต้นทุนดำเนินการ โดยคิดเฉพาะค่าแรงของพยาบาลดูแลสุขภาพที่บ้าน และค่าวัสดุ พบว่า ต้นทุนดำเนินการ เท่ากับ 338.27 บาทต่อครั้ง

โดยสรุปพบว่า ต้นทุนค่าแรงและต้นทุนค่าลงทุน เป็นองค์ประกอบสำคัญทำให้ต้นทุนต่อหน่วยสูง เนื่องจากรูปแบบที่คณะผู้วิจัยดำเนินการนั้นเป็นรูปแบบที่คาดหวังอยากให้เกิดขึ้นกับผู้รับบริการดูแลสุขภาพที่บ้าน เพราะเป็นรูปแบบที่ผู้ป่วยและญาติมีความพึงพอใจมาก แต่ในสถานการณ์จริงของประเทศ การที่จะมีทีมดูแลสุขภาพที่บ้านอย่างสมบูรณ์ตามรูปแบบที่ได้ทดลองดำเนินการ คงจะเป็นไปได้ยาก เพราะนอกจากต้นทุนที่สูงแล้ว ยังไม่สามารถหาบุคลากรเป็นทีมได้ ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงได้เสนอรูปแบบการดูแลสุขภาพที่บ้านโดยพยาบาล หากมีปัญหาต้องอาศัยทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้องใช้วิธีปรึกษาแทนการออกเยี่ยมที่บ้าน โดยคิดเฉพาะต้นทุนดำเนินการ ซึ่งคิดเฉพาะค่าแรงของพยาบาลที่ดูแลสุขภาพที่บ้าน และค่าวัสดุพบว่า ต้นทุนดำเนินการเท่ากับ 338.27 บาทต่อครั้ง